

De Drie Ballonnen innoveert met organisatiebrede visie

Van politieagent naar tuinman

De Drie Ballonnen (méér dan kinderopvang) in Zoetermeer heeft iets extra's in handen met de visie zijnwiejebent.nu van Silvia Romijn. Het spel *Staan als een boom*, de *IK BOX*, het *ZaaiGoedplan* en de diverse trainingen voor kinderen, opvoeders en organisaties zijn allemaal gericht op groei en ontwikkeling. Investeren in kwaliteit leidt tot geslaagde innovatie. Tekst Margreet Gabel, de Drie Ballonnen

De kinderopvangbranche staat onder druk. Organisaties proberen zich te onderscheiden in de hoop hun opvang aantrekkelijker te maken voor klanten. 'Onderscheiden doe ik al 21 jaar', vertelt Silvia Romijn, directeur van de Drie Ballonnen. 'Met de HKZ certificering, gezonde voeding en een unieke pedagogische visie lopen wij steeds voorop. Wat ons drijft is goed luisteren naar de behoeften van kinderen, ouders en medewerkers om zo de kwaliteit te blijven verleggen. Ook alle materialen rondom mijn visie zijn ontstaan vanuit behoeften.' Ze vervolgt: 'Allereerst was er mijn eigen behoefte. Hoe krijg ik het voor

'Het is belangrijk om eerst jezelf te leren kennen'

elkaar om mijn medewerkers zo te trainen dat er een basis is waarin de emotionele veiligheid van een kind wordt gewaarborgd? Kinderopvang is in mijn ogen meer dan de opvang en verzorging. Medewerkers hebben veel invloed op het kind in deze levensjaren waarin het kind gevormd wordt, dus hoe zorg ik ervoor dat ze dit goed doen?' Naast deze vraag werd de organisatie ook geconfronteerd met een hulpvraag van de bso-medewerkers. Hoe gaan we om met het moeilijker gedrag van kinderen? 'Al deze vragen motiveerden ons om de visie, die we in de jaren ervoor hadden ontwikkeld, te vertalen in bruikbare en begrijpelijke handvatten. En om die handvatten zo te maken dat ze ook aantrekkelijk voor kinderen zijn en we ouders hierin mee kunnen nemen. Met als doel dat de omgeving van kinderen zo is dat ze zich emotioneel veilig voelen en worden ondersteund om in hun eigen kracht te staan. Kortom, 'zijn wie je bent'.

ZaaiGoed-programma

Voor opvoeders die het ZaaiGoed willen leren kennen en toepassen is het *ZaaiGoedplan* een uniek stuk (tuin) gereedschap. Het is een digitaal plan dat toegang geeft tot een interactieve trainingsomgeving waar op eigen tijd en tempo kennis kan worden opgedaan en vaardigheden kunnen worden geoefend. Het plan geeft een duidelijke structuur en talloze mogelijkheden zoals theorie, filmpjes, verhalen en heel veel leuke activiteiten bij ieder ZaaiGoed. Als je als opvoeder de beginselen van het ZaaiGoedplan actief gebruikt en met een training en/of de spelletjes en materialen uit de *IK BOX* of het spel *Staan als een boom* extra voeding geeft, mag je verwachten dat je kind zichzelf beter leert kennen en sterker, zelfstandiger en weerbaarder wordt. Zie voor meer informatie www.zijnwiejebent.nu.

Politieagent

'We zijn begonnen met de medewerkers vanuit een andere rol te laten kijken', legt Romijn uit. 'De pedagogisch medewerkers waren gewend om veiligheid nog wel eens aan te bieden met de bril van politieagent op: houden kinderen zich aan de regels, is alles onder controle en wordt er wel geluisterd? Of als brandweerman: bij een ruzie snel het brandje blussen, dan is het opgelost en kunnen we weer verder. Maar als je de oorzaak van de brand niet aanpakt, dan laait het vuur achter je rug weer net zo snel op. Door de metafoor van de tuinman

te gebruiken wordt het voor medewerkers duidelijk welke kant we op willen. Een tuinman maakt gebruik van alles wat er in de aarde aanwezig is. De aarde en de tuinman hebben elkaar nodig, ze zijn niet gelijk maar wel gelijkwaardig. De tuinman kijkt geduldig wat het plantje nodig heeft. Het ene plantje heeft meer licht nodig, het andere wat extra voeding, weer een ander een stokje om langs te groeien. Kortom, kijk goed naar wat de kinderen je willen vertellen en wat hun behoeftes zijn. Zo ontstaat er een emotioneel veilig klimaat.'

Zaai Goed!

De ondersteuning bij het gedrag van kinderen is door Romijn vertaald in *ZaaiGoed*: boodschappen die ze de kinderen bewust wil meegeven. 'Opvoeders, dus ook onze medewerkers, zaaien de hele dag. Hoe mooi zou het zijn als zij dezelfde krachtige boodschappen zaaien én zich bewust zijn waarom ze dit doen. Waardoor de boodschappen bij kinderen omhoog komen als zij die nodig hebben. 'Blijf bij jezelf', 'wees verantwoordelijk' en 'werk samen' zijn voorbeelden van ons ZaaiGoed. Het unieke van onze vertaling is dat het geen los zand is. Vier pijlers met ieder eigen ZaaiGoed vormen met elkaar het 'IK naar WIJ model'. Het is belangrijk om eerst jezelf te leren kennen. Als je weet hoe het bij jou werkt weet je ook hoe het bij de ander werkt. Dit kan alleen door de ander te ontmoeten.'

Er is begonnen met het trainen van de medewerkers en leidinggevenden. Tijdens de training werden ze zich ervan bewust welke invloed zij op de kinderen en elkaar hebben. In de training wordt het ZaaiGoed aangereikt vanuit vier pijlers: 'Bewust Zijn', 'Bewust Legen', 'Bewust Ontvangen' en 'Bewust Vullen'. In dit proces verandert niet alleen de houding naar de kinderen toe, maar ook die naar elkaar. Romijn: 'Er ontstaat een gemeenschappelijke taal, waardoor je elkaar beter begrijpt. Bijvoorbeeld het ZaaiGoed 'Leeg je bak'. Als je wordt gevormd, komt er van alles in je bak. Als je collega daar iets in legt, kun je je eigen bak weer legen door vanuit IK te vertellen wat je niet leuk vindt. Vanuit IK val je de ander niet aan en blijft er ook ruimte voor die ander. Ook het eenvoudige principe van het geven van complimenten ('Zaai Goed in de bak van een ander') maakte het team sterker. Na enige terughoudendheid werden medewerkers steeds enthousiaster, de ervaring leerde dat het in de praktijk werkt; meer in contact zijn met de kinderen en meer bewust zijn van het eigen handelen.'

Gereedschap in handen

Het ZaaiGoed is gepersonaliseerd in vier karakters: Tess, Mo, Max en Kate. De woorden, gebaren en activiteiten (aansluitend op de verschillende leerstijlen van kinderen) helpen de

'Feedback van ouders en leerkrachten houdt ons scherp'

'Staan als een boom', ook thuis.

kinderen het ZaaiGoed beter te begrijpen. Met de spelmaterialen *IK BOX* voor 4- tot 8-jarigen en het *Staan als een Boom*-spel voor 8+ wordt er spelenderwijs gezaaid. Door het bewegingsspel in de training voelen kinderen in hun lijf hoe het is om te staan als een boom, hun grenzen aan te geven en hulp te vragen. 'Een mooi voorbeeld is de situatie waarin twee 9-jarige meisjes ruzie maken en het ZaaiGoed 'Ken je grenzen' in de praktijk brengen. De ene schreeuwt tegen de ander: "Jij gaat steeds over mijn grenzen heen. "Waarop de ander terug schreeuwt: "Hoe weet ik dat nou, als jij ze niet aangeeft." De volgende stap is dat ze ook het ZaaiGoed 'blijf bij jezelf' kennen en met elkaar kunnen spreken zonder te schreeuwen. Zo ontwikkelen we ons van 'het doen' van de visie naar 'het zijn' van zijnwiejebent.nu.'

Nadat de Drie Ballonnen intensief had ingezet op de implementatie in de bso, ligt de focus nu bij de 0- tot 4-jarigen. 'Hoe jonger we beginnen met zaaien hoe beter. Ook hier zouden we graag iets tastbaars in handen hebben. We betrekken onze medewerkers in dit proces, en de ideeën blijven maar komen', vertelt Silvia Romijn enthousiast. Een aantal ouders en leerkrachten heeft het prototype van de *IK BOX* getest. 'Hun feedback heeft ons steeds scherp gehouden op doelmatigheid van inhoud, vormgeving en materialen. Alles wat we tot nu toe ontwikkeld hebben is dus in onze 'eigen tuin' beproefd.'

Silvia Romijn is begonnen in het speciaal onderwijs en al 21 jaar ondernemer van De Drie Ballonnen (7 kinderdagverblijven en 11 BSO-locaties met 170 medewerkers). Specialiteit: visie zijnwiewebent.nu

Zaaien met ouders

Na het trainen van de medewerkers en de introductie van het ZaaiGoed bij de kinderen was de volgende logische stap zaaien met ouders. Tijdens introductieavonden is de pedagogische visie uitgelegd. 'We laten ouders zien op welke manier wij emotionele veiligheid aan de kinderen bieden,' vertelt Romijn. 'We zien aan ouders dat ze heel enthousiast zijn en horen het terug in complimenten zoals: "Wat ben ik blij dat mijn kind hier zit!" En: "Jullie doen echt méér dan kinderopvang". De eerste avond kwamen voornamelijk moeders, de volgende avond volgden de vaders. Een van hen merkte op: "Ik dacht eerst: gaan we nog normaal praten thuis met bakken en filters, maar ik spiegel nu mijn eigen gedrag en ik zie wat ik doe met mijn kind". "Weet je wel dat dit ook voor volwassenen goed is", merkte een andere vader op. Dit traject is nog maar net op gang maar de gemeenschappelijke taal tussen ouders, kinderen en medewerkers wordt steeds meer werkelijkheid.

Trainen en borgen

Zaaien werkt het beste wanneer het steeds herhaald en onderhouden wordt. Het ZaaiGoed is inmiddels verweven met

'Weet je wel dat dit ook voor volwassenen goed is?'

alles waar de organisatie voor staat. En op ieder niveau loopt het ZaaiGoed als een rode draad door trainingen heen, ook voor management- en teamontwikkeling.

Silvia Romijn vertelt dat er op dit moment een talententraject wordt uitgezet binnen de teams. 'Dit is de volgende stap van wat mogelijk is met onze 'nieuwe' manier van werken. Als medewerkers weten wie ze zijn en wat ze kunnen, ze bijtijds hun bak legen, bewust kunnen ontvangen, dan weten ze ook beter hoe ze zichzelf kunnen vullen. De behoefte om zichzelf te ontwikkelen in hun functie ontstaat zo op een natuurlijke wijze. De een kiest bewust voor de rol van ZaaiGoed-coach, een ander voor sport en spel, voor creativiteit, activiteiten of voor het organisatorische talent.'

Kinderopvang De Drie Ballonnen heeft nu het punt bereikt dat ze graag verder wil zaaien buiten de eigen 'proeftuin'. Via introductieavonden worden andere opvoeders, zoals schoolteams en gelijkgestemde partners voor het ZaaiGoed enthousiast gemaakt. Silvia Romijn: 'We spelen het spel *Staan als een boom* en binnenkort de IK BOX in de klas. De kick off van onze nieuwste producten (de IK BOX en ZaaiGoedplan) vallen samen met de opvoedweek in oktober. Het thema is zeer treffend: Spelenderwijs! Als iemand geïnteresseerd is, nodigen wij die van harte uit om mee te zaaien.' <